

Petr Vacek

Když jste citliví, utrpení jiného národa vnímáte jako své vlastní

Petr Vacek přišel na rozhovor ve sportovním oblečení, na zádech batoh, krk omotaný šátkem. Posadili jsme se v předsáli Divadla Na Jezerce krátce před začátkem inscenace *Generálka*, kde hraje s Jiřinou Bohdalovou a Radkem Holubem. Bavili jsme se o citlivosti, židovství, solidaritě, rodině, divadelních i filmových rolích, astrologii, alternativní medicíně a ekologii. Rozhodně bych podle vzhledu netipovala, že Petr Vacek na Nový rok oslavil padesáté narozeniny.

Jsou pro vás kulatiny mezník?

Tvářím se, že ne, ale samozřejmě to číslo vliv na člověka má. Je mi prostě padesát, lepší už to nikdy nebude a bude to jen horší. Budu teď mít třeba mezi lidmi vážnost. Možná se pokusím tvářit, jako že už jsem konečně dospělý.

Plánujete tady být ještě další polovinu svého života?

Rád bych, ale když si vezmu, jak genetika zapracovala v případě mých rodičů, tak tady rozhodně do sta nebudu, vidím to maximálně na dvacet let. Máme ale v příbuzenstvu strýčka Pavláta. Je mu přes devadesát let, těší se neobyčejně dobrému zdraví. Celý život sportoval, jezdil na koni, šermoval.

V datu narození máte tři jedničky, což symbolizuje citlivost. Sedí to na vás?

Nejsem drsňák. To, že jsem vnímavější, mi umožňuje dělat hereckou profesi. Při natáčení pořadu Hádanky domů života jsme jezdili po židovských hřbitovech po celé České republice, potkávali se s pamětníky, co přežili holocaust. Při těchto rozhovorech se hodí, abych tak citlivý nebyl. Lidé vám to vypravují bez jakýchkoliv emocí. Ty pak přenesou na vás. Dozvídáte se o tom, co se v této zemi celkem nedávno dělo a čeho jsou lidé schopní. Nevíte, jestli se máte dát na alkohol, nebo úplně vzdát jakoukoli naději v lidstvo.

Poprvé jsem vás viděla hrát v roce 1988 s kolegy z amatérského divadla Paleta ve hře Odjezd vyvolených, zabývající se židovskou tematikou. Pak jste zpíval se souborem Mišpacha chasidské a židovské lidové písně. To téma vás zřejmě přitahuje.

To je pravda. Za komunistů bylo židovství zakázané, tajemné, krásná písmenka, prapodiivné melodie. Později jsem zjistil, že kromě mystiky je v tom strašně moc bolesti a utrpení. Nejdřív jsem znal vše teoreticky. Když se potkáte s lidmi, kteří to prožili, je to něco jiného. Nejsou to vyčtené věci, ale autentické vzpomínky. Nedokážu si představit, jak tu nespravedlnost napravit nebo odčinit. Žádný šťastný konec.

Máte v rodině židovské předky?

Mezi příbuznými jsem trochu hledal, oficiálně tam nikdo nebyl. Od dědečků dál už se to nedá dopátrat. Část rodiny možná přišla z německého pohraničí, jmenovali se Kretschmerovi, což bylo časté židovské

příjmení. Třeba mí předci zahýbali s papíry! Když jste citliví, utrpení jiného národa vnímáte jako svoje vlastní

Nechal jste si někdy vypracovat mřížku nebo horoskop z data narození?

Mřížku jsme dělali v pubertě ve skautském oddíle. Horoskop jsem si nechal vypracovat od astroložky. Kouzlo pomínulo, když mi řekla: „Vypočetla jsem ti, že díky této planetě jsi takový ctižádostivý a pořádný.“ Já jí řekl: „Jsem totální borderlář.“ Ona na to povídá: „Tak to vysvětluje vliv jiné planety.“ Řekl bych, že astrolog je hlavně dobrý psycholog. Pokud má dostatečnou znalost a empatii, najednou působí, jako by opravdu něco vyčetl z hvězd. Nestalo se mi, že by bylo něco, co vím jen já, a astrolog na to upozornil.

Moderoval jste dětský pořad Pomáhejme si, jste patron soutěže Brána k druhým, v níž se oceňují dobré skutky dětí a mládeže. Máte solidaritu v povaze od narození?

Jako malý jsem se cítil jako totální outsider. Děti mě ale nešikanovaly, smály se, byl jsem třídní šašek a hvězda. Strašně jsem toužil být jako ony, stejně pořádný, normální a umět matiku. Nedařilo se to léta. V pubertě jsem se snažil srazit hřebínek všem dokonalým, namyšleným a sebevědomým klukům. Pak jsem přestal. Začal jsem cítit se všemi outsidersy, ať to byli staří lidé, zraněná zvířata, mentálně postižená. Jako lidi jsme to někam dotáhli jedině díky solidaritě. Je dokázané, že společnost je na tom ekonomicky lépe tam, kde se dodržují morální zásady a lidé si pomáhají. Odpadají pak zbytečné výdaje za mříže, zámky a opatření proti zlodějům.

Pomáháte v občanském sdružení Letní dům, jež pečuje o děti v dětských domovech. Co byste jim poradil, až se budou stavět na vlastní nohy?

V rodinném domku jsem měl asi deset cikánských holek od pěti do osmnácti let. Byla to neskutečná sranda. Holky byly pořádné, upravené, uklidily po sobě. Ptaly se, jak to máme v rodině. Musel jsem ukazovat alba, když jsem byl malý. Neříkal jsem žádné logické poučky, jenom: „Tady jsem s rodiči, zde, když jsem se ještě pokakával.“ Byly z toho úplně fascinované.

Vaši rodiče byli lékaři, bratr Jan je také doktor. Máte altruismus v rodině?

Moje máma, jak mohla, tak lidem pomá-

hala různými protekcemi za komunismu z titulů svých funkcí. Dětem, co se z kádrových důvodů nemohly dostat na školu, to přes své známé soudruhy zařídila. Pamatuji se, že když jsme byli v létě na chalupě, chodili za mým otcem venkovani z celého okolí a říkali: „Pane profesore, mohl byste?“ Vždycky pomohl, nikdy neřekl: „Nemám čas.“

Měl jste někdy problém s komunistickou minulostí svých rodičů?

Hlavně v pubertě, když mi bylo patnáct. Byli zosobněním všeho zlého. Vždycky jsem je stejně miloval, ale nikdy jsme si to neřekli. Bylo to takové: „Vždyť jsme dospělí, tak co, budeme si říkat, že se máme rádi? Berme to rozumně.“

Chtěl jste být také lékař?

Vždycky. Až na Gymnázium Botičská, kde bylo rozšířené vyučování s biologií a chemií, se nevím, co stalo, a rozhodl jsem se pro herectví.

Pomohli vám rodiče, když jste se hlásil na DAMU?

Nikdy o tom se mnou nemluvili, ale myslím, že to asi nenechali náhodě. Když bych šel na medicínu, tak jsem se dostal okamžitě, to bylo zařízení. Nikdy mi proti herectví neřekli jediné slovo, což svědčí o lidské velikosti. Po letech jsem se dozvěděl, že táta nesl moje rozhodnutí těžce.

Po DAMU jste šel do Hradce Králové, odkud jste po roce odešel.

Měl jsem za sebou léta v Paletě a nějakou představu o divadle. To, co se dělo na oblasti, nemělo ani hlavu, ani patu, ani názor. Když jsem dostal roli ve hře Masér v dámské lázni, chtělo se mi brečet a dal jsem výpověď.

Jakou první roli jste dostal, když vás režisér a ředitel divadla Studio Ypsilon Jan Schmid přizval ke spolupráci?

Strašně moc drobných rolí v Kafkově Americe. Říkal jsem jim „vrchní vrátný“. V Ypsilonce byli šikovní herci jako Lábus, Dejar, Schmitzer, Schmidovo zpochybňování věcí, zároveň hrozně hezké a pravdivé herectví. Do toho spousta muziky od Marka Ebena a zajímavé téma Ameriky.

Pak jste tam hrál kapelníka orchestru Bienstocka v Horké to někdo rád, Rádce v Rusalce, Odpovědníka v Praze stověžatě, profesora Higginse v Pygmalionu.

Jsou vám blízké role rádců, vychovatelů nebo těch, co něco řídí?

Možná že na tom něco bude. Spousta věcí mě bavila, pak mi přišlo zajímavé říkat to jiným. Na základě toho mi Schmid mohl začít dávat role prapodivných mudrlantů.

Ve hře Prodaná nevěsta hrajete koktavého Vaška, zamýšleného Mařenčina ženicha. Dohazoval vám někdo nevěstu – stejně jako Jiří Lábus v roli Kecala Vaškovi?

S Kecallem jsem se v životě nikdy nepotkal. Vaška jsem pojal psychologicky. K dysfunkcím, jako je zadržávání, jsem přidal, že má věštecký dar. Jelikož mi tam kolegové Mrázik s Janoušem běhají jako dvě myši, udělal jsem z toho Vaškovy vidiny. O to lépe se mi to hraje a lidi se více smějí.

S bývalou ženou, Danou Blockmans, máte dvě děti, Hanku a Jonáše. Obě žijí v Bruselu. Nestýská se vám po nich?

Samozřejmě ano. Nejradši bych, kdyby se pohybovaly maximálně pět kilometrů od domu. Děti mají naštěstí docela hodně prázdnin, každé dva měsíce sem jezdí zhruba na týden.

V ypsilononkých Vánočních večerech připravujete a pečete se svou současnou ženou Jiřínouu štedrovecerního kapra. Pomáháte doma také s vařením a domácími pracemi?

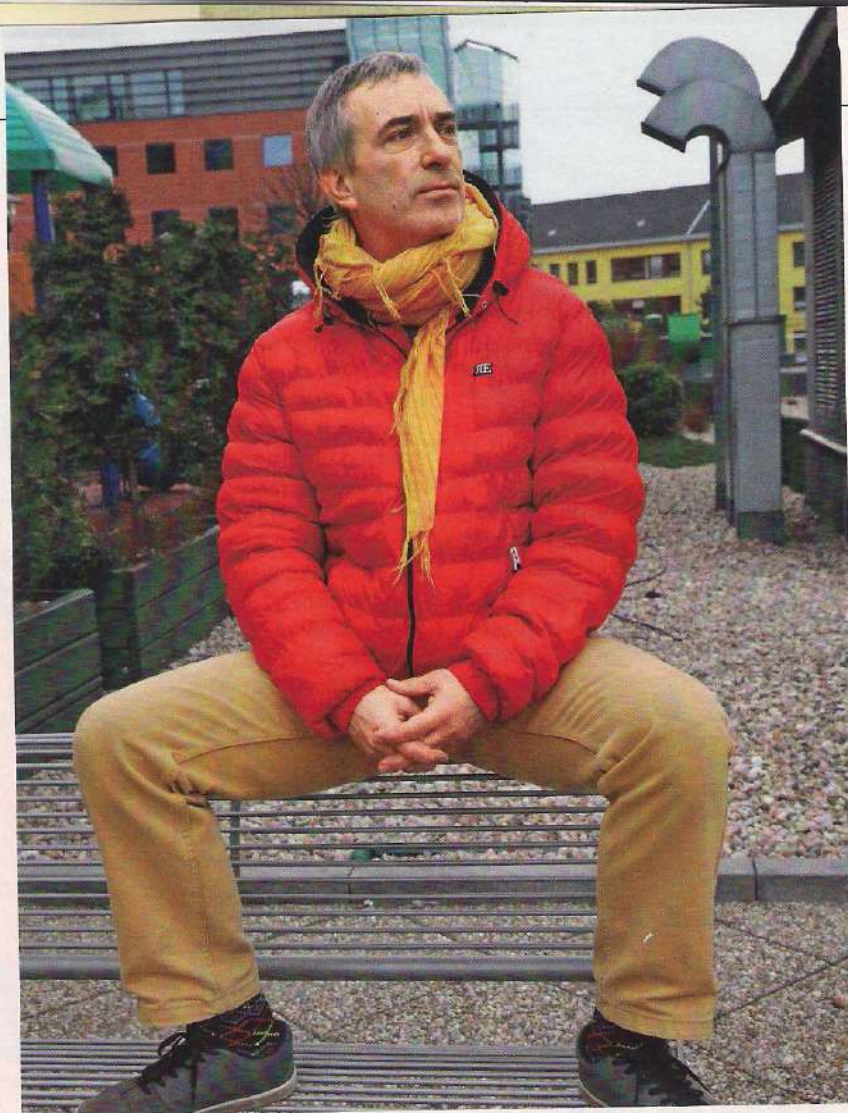
U nás to není klasicky rozdělené. Většinou vařím a občas i pečú. Jiřinka se stará o úklid, praní a o auto, jelikož já neumím řídit. Pak se různé dělíme: „Kdo s dětmi, kdy?“

S Jiřínou máte syny Eliáše a Benjamina. Jak vychází sedmí- a pětileté děti se sourozenci, jimž je sedmnáct a osmnáct?

Velmi dobře. Velké děti mě a Jiřinku nutily, ať si honem pořídíme malé dítě. Vztah mezi Jonášem a Hankou nebyl harmonický. Měl jsem je tu v Praze na dva roky, když se narodil Eliáš. Pro Jiřinku to bylo najednou z nuly na tři. Jak měly velké děti rády Eliáše, byly se schopné porvat o to, kdo ho bude lépe hlídat a uspávat. To dalo celou rodinu dohromady.

Myslíte, že se jedno z vašich dětí bude také věnovat herecké profesi?

Zatím se na to nikdo netváří. Jonáš se zabývá počítačovou vědou. Hanka by chtěla dělat sociální práci. Eliáše zajímá hlavně vesmír. Benjamin říká, že až bude

velký, bude popelář nebo bobek. Teď to změnil na ninju, k herectví evidentně nikdo netáhne.

Koho hrajete v představení Já, François Villon v Divadle Na Jezerce?

Samé hajzly a tlustou Margot, krčmářku, která dělá striptýz. V muzikálu mě dříve nenapadlo hrát, jelikož jsem jimi pohrdal. Nakonec v něm jsem rád, zažil jsem krásnou a poctivou práci. Na lidi podle mě působí více než samotné téma.

Jakou z rolí v Divadle Na Jezerce máte nejraději?

Těžko říct. Pro mě je tohle divadlo strašně exotika. Celý život jsem byl v Ypsilonce, tohle klasické divadlo je pro mě něco nevidaného.

Jak jste se s ním sžíval?

Těžce. Kolegové mluvili jazykem, jemuž jsem absolutně nerozuměl. Ale nakonec jsem si postavu vždycky vybudoval.

Kdybyste poetiky obou divadel porovnal?

Ypsilonka je naivní, nemá na věci názor, jenom ukazuje. Není tam logická dějová linka, věci se střihají, jsou tam návraty. Postavy se samy komentují. V Divadle Na Jezerce se snažím jednat v charakteru role. *Darda* je asi nejbliže poetice Ypsilonky, o hořkých smutných věcech se hraje zároveň strašně legračně. Goldflamovi Komedianti o kočovné společnosti jsou zvláště poetičtí, lehce nostalgičtí, snový kus. Generálka je klasická komedie typu Vínohradského divadla napsaná pro Jiřinu Bohdalovou. Tři v tom je *commedia dell'arte*, chovám se v ní naprosto neohrázně, jsou to potrhle fóry, vymyslím si, improvizuji, což znám z Ypsilonky a není to pro mě cizí.

Na plátně jste zaujal v roli Milouše v Saturninovi, jako Mack v Americi, Benda Venda v Učiteli tance, Kenny Mattel v Mazaném Filipovi. Jakou z filmových rolí máte nejraději?

Milouš mě hrozně bavil, bylo mi osmadvacet a hrál jsem osmnáctiletého mladíka. Dvakrát denně jsem se holil, krvácel, rány mi pak zakrývali make-upem. Bylo to krás-

Petr Vacek (50) studoval herectví na Divadelní fakultě Akademie múzických umění. Po absolvování vysokoškolského studia hrál jeden rok v Divadle Vítězného února v Hradci Králové, pak v Divadle v Řeznické. V roce 1989 nastoupil do Studia Ypsilon, kde se objevil jako Bursitis v *Bohovi*, Sebastiano v *Othellovi*, Bienstock v *Horké to někdo rád*, Odpovědník v *Praze stovčatě*, Claude Villebraquin v *Hlavě Medúzy*, Vašek v *Prodané nevěstě* a mnoha jiných rolích. Od roku 2012 začal spolupracovat s Divadelní společností Jana Hrušínského v Divadle Na Jezerce. Hraje zde v představeních *Darda*, *Komedianti*, *Cesta kolem světa*, *Generálka* a *Tři v tom*. Do jeho filmografie patří snímky *Mazaný Filip*, *Učitel tance*, *Saturnin*, *Amerika*. Od

roku 2005 účinkuje na Nově v nekonečném seriálu *Ulice* v roli Tomáše Jordána. S Martinem Dejdařem moderoval pořad *Na vlastní nebezpečí*. Zpíval v souboru chasidských a židovských lidových písní *Mišpacha*. Věnuje se dětem z občanského sdružení Letní dům, moderoval dětský pořad *Pomáhejme si* a je patron soutěže *Brána k druhým*. Na vlnách Českého rozhlasu uvádí pořad *Dvanáct ve dvanáct* a *Klub Rádía Junior*. S Magdalenou Reifovou jezdí po České republice s představením *Majda* s Petrem plaší duchy a zachraňují divadlo. Je ekolog, byl členem Rady Greenpeace, s Miroslavem Vladykou spolupracoval na cyklu České televize *ABCD ekologie aneb Životabudič*. Má čtyři děti, je podruhé ženatý.

né natáčení s režisérem Jirešem. Co měly všechny filmy společné? Zjistil jsem, že opravdové hvězdy vůbec nemají potřebu být protivné. Ať už to byl Lipský, Lasica, nebo Jireš.

S Martinem Dejdařem jste kdysi moderoval pořad Na vlastní nebezpečí. Podnikáte nebezpečné věci?

Čím víc mám dětí, tím více se všeho bojím. Rizika omezují, vidím je i tam, kde nejsou.

Sportujete?

Vůbec ne. Kdysi mě bavilo jezdit na vodu, plavat, jezdit pod stan, turistika. V roce 2004 jsem sice uběhl maraton, ale tím jsem si úplně zničil kolena, takže už neběhám.

Navštívil jste doktora?

Vypadá to na artrózu.

Zajímáte se o alternativní medicínu?

Po zkušenostech se západní medicínou zkouším všechno možné, ale musím říct, že je to trochu jak s těmi astrology.

Co jste vyzkoušel?

Akupunkturu, čínskou medicínu. Nemohu stoprocentně potvrdit, že mi to na rozdíl od západní medicíny jednoznačně pomohlo. Překvapilo mne, že můj racionální bratr-lékař chodí k léčitelce. Mám pocit, že je to tak půl na půl. Spousta lidí je zklamaná z doktorů a jde k léčiteli. Druhá půlka jde obráceně. Jako kdyby byla jedna velká pravda, ale nejsme nikdy schopni ji zahlédnout celou. Zcela jistě vím jednu věc: zdravotní stav určitě souvisí s psychikou. Když mám radost, zákrakem všechny nemoci přejdou. Když je průser, strašně jim podléhám.

Zajímáte se o to, co a odkud jíte? Co biopotraviny?

Snažím se vybírat, pokud ne biopotraviny, alespoň výrobky české nebo farmářské. Nekupuji maso z velkochovů, třeba kuřata, i kvůli tomu, jak to tam se zvířaty vypadá.

Maso tedy jíte.

Vepřové a uzeniny nemusím, protože mi smrdí. Maso bych vůbec nepotřeboval, stačilo by mi jíst hrách a kroupy. Když kombinujete luštěniny, fazole, kukuřici, vůbec není potřeba maso, dostanete vše, co potřebujete. Musíte ale občas sníst i nějakou mandli.

Jedla by rodina jen hrách a kroupy?

Jedí to, ale jsou strašně masožraví. Vepřové mají asi nejradši. Sójové maso nejedí.

Musíte vařit speciálně pro ně?

Když je vepřové, vařím si pro sebe a na ženě nechám, ať si dělá kotletky.

V rozhovoru pro Rodinu DNES jste uvedl, že zaléváte doma toaletu dešťovou vodou. Je to váš nový vynález?

Dávno na to přišlo tisíce lidí přede mnou. Četl jsem o chudých důchodcích, kteří nevytvářejí vodu z vany a pak ji použijí. Nadchlo mě to. Když se kluci vykoupou, nevypustíme vodu, ale zaléváme jí záchod. Původně jsem chtěl dešťovou vodou zalévat zahradu, jenomže naše střecha je kovová, tudíž voda z ní obsahuje těžké kovy. Tak ji používám na zalévání záchodu. Na dvorku je sud, kam teče voda. Vždycky ze záchodu přes kuchyň dojdou s kýblem, vrátí se a zaleje to. V zimě je to trochu otrava, když musím sekýrou rozsekat led na sudu. To, co člověku trvá zlomek

vteřiny zmáčknutím tlačítka, mi trvá deset minut.

Co se týče ekologie, angažujete se i veřejně. Jste v petičním výboru Za dobrý zákon o Národním parku Šumava. Jeho petici nyní podepsalo více než 45 000 lidí. Návrh zákona umožňující stavět téměř na dvou třetinách Národního parku Šumava schválil 20. června 2014 Senát Parlamentu České republiky a bude se projednávat v Poslanecké sněmovně. Co myslíte, bude se na Šumavě stavět?

Jsou tam strašné tlaky a velké peníze propojené s politikou. Různí podnikatelé tam mají pozemky. Pánové Dlouhý, Zahradník, Zimola se v tom neustále angažují a tlačí, aby tam bylo ochrany co nejméně. Šumava jako národní park přinese daleko větší zisk z turistického ruchu místnímu obyvatelstvu. Je potřeba o tom pořádně mluvit, aby Šumavu nepohltili developeři.

Doma jste choval varana, baziliška přílbovéhoho, tři želvy a dva papoušky. Máte i dnes zvířata?

Nechovám nic. Nechci už zvířata držet doma v bedně. V přírodě budou šťastnější. Ačkoli už jí moc není. Vlastně: pokud vytvoří teraristé zvířatům vhodné podmínky, až tak netrpí. Máme doma jen kočky a rybičky.

Kozorozi jsou pracovití, aktivit máte dostatek. Co vám dobíjí baterky?

Vůbec nic. Jsem úplně vyčerpaný a nestíhám. Budu se muset vážně zamyslet, jestli je možné dělat všechny věci dohromady. Začínám pociťovat důsledky padesátky. Spoustu věcí asi přenechám druhým, aby se jim věnovali pořádně.

Ester GEROVÁ
Foto Jaroslav KŇAP